

Î N C H E I E R E

19 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Chihii Igor împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea, stabilirea și achitarea pensiei,

împotriva deciziei din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 4 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 1 august 2019, Chihii Igor, reprezentat de avocatul Kovali Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea, stabilirea și achitarea pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că a activat în organele afacerilor interne și în cadrul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției până la 31 decembrie 2009, obținând calitatea de pensionar cu calculul vechimii în muncă de 22 ani, în CCCEC a activat în Izolatorul de Detenție Provizorie în perioada 13 august 2003-19 aprilie 2004 și în perioada 30 septembrie 2004 – 31 decembrie 2009.

Având în vedere prevederile pct. 6 din Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special, a remarcat că în perioada 29 iulie 2003-30 martie 2011, urma să-i fie calculată vechimea în muncă cu avantaje.

În contextul dat a menționat că faptele sus-menționate se confirmă prin Certificatul nr. 4 din 4 ianuarie 2019 eliberat de către Centrul Național Anticorupție. Or, după recalculul vechimea în serviciu s-a majorat până la 23 ani 8 luni 28 zile, care permite obținerea pensiei în valoare de 75% din solda lunară.

A relatat că cu actele menționate s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani în vederea recalculării cuantumului pensiei luând în calcul mărimea vechimii în muncă, la care a primit refuz din partea CTAS Rîșcani.

Nefiind de acord cu decizia organelor de asigurare, la data de 8 iulie 2019 s-a adresat către pârât cu o cerere prealabilă la care pe data de 26 iulie 2019 a primit răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. C-1605/19, prin care i s-a refuzat în satisfacerea cerințelor formulate în cerere.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 48, 49, 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, art. 49 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 8 iulie 1999, art. 162, 189, 209, 211, 212, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat a declara ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. C-1605/19 din 26 iulie 2019, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea, calcularea cuantumului pensiei lui Chihii Igor Grigore, cu achitarea pensiei începând cu 31 decembrie 2009, în cuantum de 75% din solda lunară luându-se în considerație Certificatul eliberat de către Centrul Național Anticorupție cu nr. 4 din 4 ianuarie 2019, cu majorările și indexările ce au fost efectuate.

Prin hotărârea din 4 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă integral acțiunea. A fost anulată ca ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1605/19 din 26 iulie 2019, fiind obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze cuantumul pensiei lui Chihii Igor, cu achitarea pensiei în mărime de 75% din solda lunară, începând cu momentul obținerii dreptului la pensie.

La 16 octombrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 4 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 4 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, cu referire la prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, instanța de apel a reținut că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar, se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Instanța de apel a notat că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Iar, pentru calcularea vechimii în munca cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din

21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Ca urmare, Chihii Igor activând în funcția de specialist al Izolatorului de detenție provizorie din cadrul Centrului Național Anticorupție, are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Consecință a celor expuse, instanța de apel a reținut ca justă și întemeiată concluzia primei instanțe.

La 27 februarie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Cu referire la prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr. 78 din 21 februarie 1994, a remarcat că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpul de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Prin urmare, este de părere că perioada de activitate a intimatului în cadrul izolatorului de detenție provizorie a Centrului Național Anticorupție nu oferă dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție reține că recursul depus la data de 27 februarie 2020 (f. d. 84), este în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la 22 ianuarie 2020 (f. d. 70) și recepționată de recurent la 19 februarie 2020 (f. d. 82).

Prin referința din 24 iulie 2020, Chihii Igor, reprezentată de avocatul Kovali Vladimir a solicitat declararea inadmisibilă a recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină

cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh